

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Kontrapunkt
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Counterpoint
Kierunek studiów	Muzykologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki o sztuce / sztuki muzyczne
Język wykładowy	Język polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Miłosz Aleksandrowicz, prof. KUL
---	--

Forma zajęć	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
Ćwiczenia	15+15	III, IV	1+1

Wymagania wstępne	Znajomość notacji muzycznej, znajomość podstawowych zasad muzyki, słuch muzyczny umożliwiający świadomą percepcję współbrzmień.
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Poznanie zasad kontrapunktu stosowanego w muzyce XVI, XVII i XVIII wieku. Nabycie umiejętności samodzielnego tworzenia (w formie pisanej) konstrukcji kontrapunktowych. Przygotowanie do dalszego zdobywania kompetencji w obszarach, w których niezbędna jest wiedza i umiejętności w zakresie kontrapunktu. Zapoznanie studentów z wynikami badań w obszarze kontrapunktu prowadzonymi w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.
--

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student ma uporządkowaną wiedzę terminologiczną z zakresu teorii i praktyki kontrapunktu XVI, XVII i XVIII wieku; student zna i potrafi nazwać różne typy współbrzmień, które są stosowane w konstrukcjach kontrapunktowych.	K_W06
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi poprawnie operować polskojęzyczną terminologią muzyczną i muzykologiczną z zakresu kontrapunktu; student potrafi samodzielnie napisać konstrukcję kontrapunktową zgodnie z zasadami stosowanymi w epoce renesansu i baroku.	K_U04
U_02	Student potrafi wykorzystać umiejętności warsztatowe w zakresie sztuk muzycznych w sposób umożliwiający samodoskonalenie oraz realizację własnej koncepcji artystycznej w realizacji ćwiczeń kontrapunktowych.	K_U17

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Semestr I: budowa renesansowej melodii kontrapunktowej, kontrapunktowa konstrukcja 2-, 3-, 4-, 5- i 6-głosowa stosowana przez kompozytorów epoki renesansu, zasady linearnego prowadzenia głosów, imitacja, operowanie współbrzmieniami konsonansowymi i dysonansowymi według reguł zarlinowskiego kontrapunktu, polifonia ścisła i swobodna - z uwzględnieniem różnych założeń stylistycznych i fakturalnych; rozwijanie słuchu muzycznego i wyobraźni kontrapunktowej; poznanie zasad jednoczesnego prowadzenia kilku samodzielnych głosów; poznanie systemu skal modalnych i właściwych dla nich kadencji wielogłosowych; wykształcenie umiejętności rozumienia i analizy polifonicznych utworów wielogłosowych; na-
---

bycie umiejętności samodzielnego operowania technikami XVI-wiecznego kontrapunktu. Semestr II: budowa barokowej melodii kontrapunktycznej, konstrukcja 2-, 3- i 4-głosowa w stylu barokowym; pojęcie konsonansu i dysonansu w powiązaniu z aspektem retoryki muzycznej XVII i XVIII wieku, polifonia ścisła i swobodna - z uwzględnieniem różnych założeń stylistycznych i fakturalnych stylu J. S. Bacha; rozwijanie słuchu muzycznego i wyobraźni kontrapunktowej; poznanie zasad jednoczesnego prowadzenia kilku samodzielnych głosów w stylu XVII i XVIII wieku; wykształcenie umiejętności rozumienia i analizy polifonicznych utworów wielogłosowych epoki baroku; gatunki kontrapunktowe (inwencja, fuga).

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne	Metody weryfikacji	Sposoby dokumentacji
WIEDZA			
W_01	Wykład konwersatoryjny	Kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny	Protokół / Uzupelnione i ocenione kolokwium
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Ćwiczenia praktyczne	Kolokwium / Test / Sprawdzian pisemny	Protokół / Uzupelnione i ocenione kolokwium
U_02			

VI. Kryteria oceny, wagi...

Warunkiem niezbędnym do uzyskania oceny pozytywnej jest frekwencja na zajęciach mieszcząca się w limitach zapisanych w Regulaminie studiów KUL, regularne przygotowywanie się do zajęć, aktywny w nich udział (w zakresie przewidzianym formą zajęć) oraz realizowanie we wskazanych terminach i zgodnie z otrzymanymi zaleceniami zadań wyznaczonych przez prowadzącego. Formę końcowego kolokwium (z odniesieniem do określonych efektów uczenia się) wskazano w punkcie V niniejszej karty przedmiotu (metody weryfikacji). Ocena końcowa jest średnią ważoną oceny uzyskanej na końcowym kolokwium i wszystkich ocen cząstkowych uzyskanych przez studenta na zajęciach.

Ocena bardzo dobra	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu bardzo dobrym. Student bardzo dobrze rozumie budowę konstrukcji kontrapunktowej oraz zna zasady operowania konsonansami i dysonansami zgodnie ze stylem XVI, XVII i XVIII wieku. Ponadto bardzo dobrze zna skale modalne i skale stosowane w muzyce barokowej. Posiada dogłębną wiedzę, która pozwoli mu dokonać analizy utworów kontrapunktowych. Student potrafi w sposób twórczy i interesujący napisać konstrukcję kontrapunktową. Student ma świadomość istnienia powiązań między regułami kontrapunktu, a fakturą dzieła muzycznego. Student ma doskonałą wiedzę na temat możliwości wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce. Student ma ogólne rozeznanie w zakresie badań w obszarze kontrapunktu prowadzonych w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.
Ocena dobra	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu dobrym. Student dobrze rozumie budowę konstrukcji kontrapunktowej oraz zna najważniejsze zasady operowania konsonansami i dysonansami zgodnie ze stylem XVI, XVII i XVIII wieku. Ponadto zna dobrze skale modalne i skale stosowane w muzyce barokowej. Posiada w stopniu dobrym wiedzę, która pozwoli mu dokonać analizy utworów kontrapunktowych. Student potrafi napisać poprawną konstrukcję kontrapunktową. Student ma ogólne rozeznanie na temat istnienia powiązań między regułami kontrapunktu, a fakturą dzieła muzycznego. Student ma dobrą wiedzę na temat możliwości wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce. Student ma ogólne rozeznanie w zakresie badań w obszarze kontrapunktu prowadzonych w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.
Ocena dostateczna	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu dostatecznym. Student ma rozeznanie w budowie konstrukcji kontrapunktowej oraz zna w stopniu dostatecznym zasady operowania konsonansami i dysonansami zgodnie ze stylem XVI, XVII i XVIII wieku. Ponadto zna w stopniu dostatecznym skale modalne i skale stosowane w muzyce barokowej. Posiada do-

	stateczną wiedzę, która pozwoli mu dokonać pobieżnej analizy utworów kontrapunktycznych. Student potrafi napisać konstrukcję kontrapunktyczną spełniającą najważniejsze wymogi dotyczące zasad i stylu. Student ma dostateczną świadomość istnienia powiązań między regułami kontrapunktu, a fakturą dzieła muzycznego. Student ma dostateczną wiedzę na temat możliwości wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce. Student nie ma rozeznania w zakresie badań w obszarze kontrapunktu prowadzonych w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.
Ocena niedostateczna	Niezrealizowanie założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się. Student nie opanował założonych dla zajęć efektów uczenia się. Student nie ma rozeznania w zakresie badań w obszarze kontrapunktu prowadzonych w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.

Podczas realizacji pełnego cyklu zajęć (2 semestry) przewidziane są 2 pisemne sprawdziany (jeden sprawdzian na koniec każdego z semestrów). Dla osób chętnych istnieje możliwość sprawdzenia przez prowadzącego samodzielnie zrealizowanych ćwiczeń kontrapunktycznych.

Główne kryteria mające wpływ na ocenę końcową (kryteria weryfikacji stopnia realizacji założonych efektów uczenia się): znajomość reguł obowiązujących w kontrapunkcie XVI, XVII i XVIII wieku, umiejętność samodzielnej realizacji ćwiczeń kontrapunktycznych według określonych zasad, umiejętność operowania różnymi układami głosowymi (1-głos, 2-głos, 3-głos, 4-głos, 5-głos i 6-głos), umiejętność rozróżniania i wskazywania składników (dźwięków) konsonansowych i dysonansowych, aktywność studenta na zajęciach (włączanie się w formę ustnej w realizację ćwiczeń). Na ocenę końcową nie ma wpływu stopień zaawansowania studenta w zakresie praktycznej gry na instrumencie klawiszowym.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	15+15
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30+30

Do realizacji przez studenta zaleconych działań w ramach pracy indywidualnej zalecane są następujące pomoce naukowe, które student ma obowiązek zorganizować we własnym zakresie: zeszyt do nut / papier notowy, notatnik lub laptop do sporządzania notatek.

Uczelnia zapewnia dostęp do następujących pomocy naukowych: sale ćwiczeniowe z pianinami / fortepianem, wydruki materiałów niezbędnych do realizacji zajęć dydaktycznych, dostęp do biblioteki, fonoteki i wybranych internetowych platform naukowych z literaturą naukową, bezpłatny dostęp do Internetu na terenie kampusu (zgodnie z obowiązującymi na Uczelni procedurami), dostęp do sprzętu audio (odtwarzacz płyt CD – w wybranych salach).

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
H. Feicht <i>Polifonia renesansu</i> , Kraków 1957. K. Sikorski, <i>Kontrapunkt</i> , T. I-III, Kraków 1953-57 J. Gawlas, <i>Kontrapunkt. Podstawowe zasady</i> , Kraków 1979 F. Wesołowski, <i>Rozwój systemu tonalnego dur–moll</i> , Warszawa 2006. J. M. Chomiński, <i>Historia harmonii i kontrapunktu</i> , Kraków 1990.
Literatura uzupełniająca
J.J. Fux, <i>The Study of Counterpoint</i> , przekł. Alfred Mann, Norton, 1965. K. Kennan, <i>Counterpoint: Based on 18th Century Practice</i> , Prentice-Hall 1999 C.H., Kitson, <i>The Art of Counterpoint</i> , Oxford University Press, 1962 V.V. Lytle, <i>The Theory and Practice of Strict Counterpoint</i> , Ditson, 1940 P. Schubert, <i>Modal counterpoint Renaissance style</i> , Oxford University Press 1999. M. Cunningham <i>Renaissance counterpoint with medieval preliminaries</i> , Bloomington 2007. P. Schubert, <i>Baroque counterpoint</i> , Pearson Prentice Hall 2005. R. Gauldin <i>A practical approach to XVI-century counterpoint</i> , Prentice-Hall 1985.

M. Aleksandrowicz *Geometria a teoria konsonansów. Compendium musicae (1618) René Descartesa*. "Additamenta Musicologica Lublinensia" 3 (2007).

M. Aleksandrowicz *Reguły improwizowanej, religijnej polifonii wokalne. Traité du countrepoint simple (1739) Louis-Joseph Marchanda*. "Additamenta Musicologica Lublinensia" 6 (2010).

M. Aleksandrowicz *Reguły XVII-wiecznego kontrapunktu w ujęciu Salomona de Caus. Institution harmonique (1615)*. "Additamenta Musicologica Lublinensia" 7 (2011).